

Biuro Rady Gminy
w Gzach
W P Ł Y N Ę Ł O
dnia 11.10.2023r.
Nr 318/2023

Projekt uchwały

UCHWAŁA NR

RADY GMINY GZY

z dnia 2023 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Gzy na lata 2023 – 2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.), art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) Rada Gminy Gzy uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Gzy na lata 2023 – 2027 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gzy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący

Rady Gminy Gzy

.....

Sporządził: Hubert Szajczyk/GOPS

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Gzach

H. Szajczyk
mgr Hubert Szajczyk

11.10.2023

KANCELARIA RADCY PRAWNEGO
JACEK NIEŚCIOR SPÓŁKA ROMANDYTOWA

Monika Pająk
Monika Pająk
prawnik

Załącznik do uchwały Nr
Rady Gminy Gzy
z dnia

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
w Gminie Gzy na lata 2023 - 2027**

Spis treści:

I.	Wstęp.....	str. 3
II.	Podstawy prawne do opracowania i realizacji programu.....	str. 3
III.	Przyczyny i skutki przemocy.....	str. 4
IV.	Diagnoza zjawiska przemocy domowej w gminie Gzy.....	str. 6
V.	Adresaci programu.....	str.8
VI.	Analiza SWOT.....	str.8
VII.	Cele programu i ich realizacja.	str.9
VIII.	Przewidywane efekty.....	str.10
IX.	Finansowanie Programu.....	str.11
X.	Monitoring i ewaluacja Programu.....	str.11
XI.	Podsumowanie.....	str.12

I. Wstęp

Przemocą domową, przemocą w rodzinie określone jest każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc domowa to zamierzone, wykorzystujące przewagę siły działanie, przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolność, powodujące cierpienie i szkody. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm.) definiuje przemoc domową jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zakwalifikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej przez przemoc psychiczną, seksualną, zaniedbanie, po przemoc ekonomiczną. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej jest dokumentem, który wyznacza główne kierunki realizacji zadań zespołu interdyscyplinarnego w celu skutecznego działania i reagowania na doniesienia o przemoc domowej, przemocy w rodzinie. Jego formuła jest zgodna ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gzy na lata 2021 - 2025.

II. Podstawy prawne do opracowania i realizacji programu

Podstawą prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej w jest:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2021, poz. 1249),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023, poz. 901),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023, poz. 2151),

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. 2023, poz.1939),
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gzy na lata 2021-2025,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Gminne Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

III. Przyczyny i skutki przemocy

W codziennym życiu mówimy często, że: „nic nie dzieje się bez przyczyny”, również w świecie naukowym badacze zawsze dociekają przyczyny badanego zjawiska. Tak, jak w całym naszym życiu każde zachowanie ma swoją przyczynę i skutek, tak i swoje przyczyny i skutki mają wszystkie rodzaje przemocy. Przyczyny przemocy można podzielić na kilka głównych czynników. Czynniki biologiczne, które najczęściej mają wpływ na agresję sprawcy to m.in.: wysoki poziom hormonu testosteronu, zaburzenia hormonalne (np. podwyższony poziom kortyzonu, a obniżony protaktyny), zaburzenia w ośrodkowym układzie nerwowym, zaburzenia chromosomowe, jak również zmiany w układzie limficznym i w płatach skroniowych.

Do czynników psychologicznych, które mogą sprzyjać rozwojowi przemocy, najczęściej zaliczane są: negatywne doświadczenia z okresu dzieciństwa, cechy osobowości agresywno-impulsywnej, stres, jak, np. przeżywanie agresji między rodzicami, odrzucanie w roli partnera seksualnego, nieudane relacje małżeńskie, alkohol, cechy dewiacyjne, cechy wrogości, lęki, zagrożenia. Osoby nie kontrolujące swoich emocji są agresywne z byle powodu. Ich reakcja może być niewspółmierna do sytuacji, mało istotne zdarzenia, sprawy mogą powodować potężną eksplozję agresji. Są to osoby bardzo drażliwe, mają często niskie mniemanie o sobie, które pragnie zagłuszyć demonstracją siły. Na specyfikę sposobu myślenia sprawcy wpływ mają również czynniki kulturowe, akceptująca wiele zachowań archetypowych, takich jak pomniejszenie wartości płci żeńskiej, specyficzna koncepcja władzy oraz jej stosowania, używanie rozwiązań siłowych, kwestie prawa, sprawiedliwości i szacunku. Poszczególne instytucje (np. szkoła, wojsko, media), kształtują pewien model zachowań, w tym zachowań przemocowych. Uwarunkowania kulturowe leżą u źródeł przemocy ekonomicznej, czyli tradycyjny podział ról w społeczeństwie i wielowiekowe traktowanie kobiet w sposób podrzędny w stosunku do mężczyzn. Występowaniu zjawiska przemocy, zwłaszcza ekonomicznej, wobec kobiet sprzyja patriarchy. Współcześnie patriarchy nie występuje w pełnej postaci i rzadko mamy do czynienia w Polsce z klasyczną rodziną patriarchalną, ale jego oddziaływanie w praktyce wciąż jest dotkliwe dla kobiet, często stawia je w sytuacji zależności finansowej od mężczyzn. Z tej też m.in. przyczyny sprawcami przemocy ekonomicznej są częściej mężczyźni, a jej ofiarami z kobiety.

Do czynników społecznych należą te, które pozwalają na pojawienie się relacji społecznych np. szkoła, sąsiedztwo i miejsce pracy. Pewne cechy warunków i relacji społecznych mogą zwiększać ryzyko wystąpienia przemocy. Czynniki relacyjne dotyczą związków i relacji danej osoby z członkami rodziny, przyjaciółmi, partnerami. Do czynników socjologicznych zalicza się takie, które tworzą klimat do powstawania przemocy, (np. dostępność broni, normy kulturowe i społeczne) oraz czynniki związane ze zdrowiem, polityką ekonomiczną, społeczną i edukacyjną państwa. Przemoc w rodzinie jest jedną z najczęstszych dysfunkcji społecznych prowadzącą do występowania chorób psychosomatycznych.

Do najbardziej znamienitych objawów emocjonalnych, chorobowych i społecznych doświadczania przemocy domowej należą:

- poważne obrażenia ciała, kalectwo, choroby somatyczne (np. bóle głowy, żołądka),
- wyuczona bezradność (bierne znoszenie zachowań krzywdzących),

- wzmożone napięcie emocjonalne, impulsywność,
- zaburzenia depresyjne: obniżony nastrój, emocjonalne otępienie, niska samoocena, brak chęci do działania, negatywne myślenie o sobie, przyszłości, stany lękowe, płaczliwość, próby samobójcze;
- zaburzenia lękowe: lęk przed podjęciem działania, przed krytyką, przed odrzuceniem; nieufność do otoczenia i brak umiejętności nawiązywania kontaktów społecznych; z zaburzeniami lękowymi często współwystępują zaburzenia odżywiania, depresje, uzależnienia;
- zaburzenia adaptacyjne w pokonywaniu codziennych trudności;
- uzależnienia (od alkoholu, narkotyków, leków uspokajających) będące próbą złagodzenia odczuwanego bólu psychicznego i fizycznego;
- próby samobójcze.

Do najczęstszych skutków stosowania przemocy w rodzinie zaliczyć należy skutki o charakterze indywidualnym, społecznym oraz ekonomicznym.

Skutki indywidualne:

Osoby uwiękane w przemoc, a więc ofiary przemocy oraz jej sprawcy, ponoszą skutki o charakterze indywidualnym. Osoby dorosłe doznające przemocy mogą ponieść śmierć w wyniku aktu przemocy lub samobójstwa będącego skutkiem przewlekłego stresu lub/i depresji, mogą doznać urazów fizycznych, trwałego kalectwa. Skutkiem mogą być też: zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego, sięganie od substancji psychoaktywnych, uzależnienia, konflikty z prawem, przejawianie zachowań agresywnych, nieprawidłowo rozwijająca się osobowość, zaburzony proces socjalizacji, demoralizacja, trudności wychowawcze, trudności w nauce oraz problemy w życiu dorosłym, trudności w funkcjonowaniu w różnych rolach społecznych. Skutkiem może być też ubóstwo, bezdomność. Najczęściej dotyczy to osób, które opuściły zakład karny.

Skutki społeczne:

Przemoc w rodzinie dotyka nie tylko tych, którzy bezpośrednio jej doznają. Dzieci wychowywane w rodzinie, w której jeden z rodziców stosuje przemoc wobec drugiego rodzica, nie mają zaspokojonej podstawowej potrzeby psychologicznej, jaką jest potrzeba bezpieczeństwa. Przeżywają też wiele negatywnych uczuć: lęk, wstyd, poczucie winy. To sprawia, że często występują u nich zaburzenia emocjonalne i zaburzenia zachowania. Niektóre z nich próbują radzić sobie z negatywnymi emocjami sięgając po środki psychoaktywne. Część dzieci, zwłaszcza chłopców, identyfikuje się ze sprawcą i zaczyna się zachowywać agresywnie wobec innych ludzi, zarówno rówieśników jak i dorosłych. W taki sposób liczba osób pośrednio dotkniętych skutkami przemocy w rodzinie rozszerza się na osoby obce. Dorośli, którzy jako dzieci doświadczyli przemocy w rodzinie, często mają trudności z funkcjonowaniem w roli rodzica, a to sprawia, że ich dzieci mogą też mieć problemy. Krąg osób pośrednio dotkniętych przemocą może rozszerzyć się też na następne pokolenia.

Skutki ekonomiczne:

Przemoc w rodzinie niesie za sobą również skutki ekonomiczne. Ponosi je każdy obywatel. Skutki ekonomiczne, związane z systemowym wsparciem osób uwiękanych w przemoc, można zobrazować poprzez wskazanie instytucji bezpośrednio lub pośrednio zajmujących się problemem przemocy w rodzinie:

- policja - wielokrotne interwencje w domach, przyjmowanie pokrzywdzonych w komisariatach, wizyty dzielnicowych i funkcjonariuszy ds. nieletnich w miejscu zamieszkania rodzin dotkniętych

przemocą, umieszczanie sprawców w aresztach, sporządzanie pism i wniosków do instytucji m.in. w przedmiocie uzależnienia czy o wgląd w sytuację rodziny i dziecka, prowadzenie dochodzeń, umieszczanie nieletnich w izbach dziecka;

- służba zdrowia - leczenie chorób psychosomatycznych i zaburzeń psychicznych, leczenie ambulatoryjne i szpitalne, leczenie skutków urazów doznanych w wyniku przemocy, w tym zabiegi chirurgiczne, rehabilitacja po urazach;

- pomoc społeczna - zasiłki celowe, poradnictwo specjalistyczne, praca socjalna, prowadzenie placówek opiekuńczo wychowawczych (koszty opieki i wychowania dzieci), placówek interwencyjnych dla nieletnich, zespołów opiekuńczych (całodobowa opieka i udostępnienie schronienia), mieszkań chronionych, ośrodków interwencji kryzysowej, specjalistycznych ośrodków wsparcia, hosteli dla ofiar przemocy;

- edukacja - zajęcia reedukacyjne i wyrównawcze, nauczanie indywidualne, klasy integracyjne, świetlice socjoterapeutyczne, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, specjalne ośrodki szkolno wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i socjoterapii;

- prokuratura i sąd (karny i rodzinny) - prowadzenie spraw, opłacanie kuratorów;

- Zakład Ubezpieczeń Społecznych - zwolnienia lekarskie i renty;

- pracodawcy - gorsza wydajność pracy osób, które żyją w przewlekłym stresie, zwolnienia lekarskie.

IV. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w gminie Gzy

Realizowane na przestrzeni lat badania i prowadzone statystyki pokazują, że problem przemocy w rodzinie dotyka rocznie dziesiątki tysięcy osób. Z policyjnych danych wynika, że przemoc domowa to poważny problem społeczny. Tylko w 2022 roku funkcjonariusze w kraju wypełnili łącznie ponad 61 tys. formularzy "Niebieska Karta". Policja przypomina, że ofiary przemocy mogą uzyskać pomoc, a sprawca powinien ponieść odpowiedzialność. W 2022 roku funkcjonariusze w kraju wypełnili łącznie 61645 formularzy "Niebieska Karta – A". Liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że były dotknięte przemocą wyniosła ogółem 71631, z czego 51935 stanowiły kobiety, 10982 osoby małoletnie, zaś 8714 mężczyźni.

W 2021 roku dane były zbliżone; formularzy "Niebieska Karta – A" wypełniono ogółem 64250. Wówczas liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą ogółem wynosiła 75761, w tym 55112 stanowiły kobiety, osoby małoletnie 11129, a mężczyźni 9520. Z policyjnych statystyk wynika, że mimo, iż liczba przypadków przemocy domowej spada od 2014 roku (wtedy liczba wypełnionych formularzy "Niebieska Karta – A" wynosiła ogółem 77808; a łączna liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą wynosiła 105332), to przypadki przemocy wciąż są poważnym problemem w społeczeństwie.

Wyniki badań ogólnopolskich dotyczące krzywdzenia dzieci są niepokojące: siedmiu na dziesięciu nastolatków w wieku 11-17 lat doświadczyło w swoim życiu przynajmniej jednej z siedmiu kategorii krzywdzenia (przemoc rówieśnicza, przemoc ze strony bliskich dorosłych, przestępstwa konwencjonalne, obciążające doświadczenia seksualne, wiktymizacja pośrednia, wykorzystywanie seksualne, zaniedbanie fizyczne), przemocy ze strony bliskich dorosłych doświadczyło 41% a świadkami przemocy domowej było 15% badanych uczniów.

Doświadczenie przemocy w rodzinie niesie za sobą poważne konsekwencje zarówno w okresie dorastania jak i w dorosłym życiu, a dodatkowo zachowania przemocowe mogą zostać

dziedziczone, tzn. przeniesione na dzieci osoby krzywdzonej w przyszłości. Mając na uwadze szeroko dostępną wiedzę o następstwach stosowania przemocy wobec dzieci, szczególnie niepokojące jest to, że część społeczeństwa nadal próbuje stosowanie kar cielesnych w procesie wychowania. Z raportu Rzecznika Praw Dziecka z 2017 r. wynika, że połowa Polaków (52%) uważa, iż są sytuacje kiedy dziecko należy ukarać kłapsem, a zdecydowani przeciwnicy takich zachowań stanowią jedynie 21% społeczeństwa.

Z „Ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie” z 2019 roku wynika fakt, że zwiększa się świadomość Polaków na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Badanie pokazało, że około 85-90% Polaków identyfikuje różne sytuacje, które świadczą o występowaniu przemocy jako nieakceptowalne. Jednak około 10% dorosłych uznaje zachowania przemocowe za normalne. Ponadto zdaniem 72% respondentów prawo w Polsce w niedostatecznym stopniu chroni osoby doznające przemocy w rodzinie.

W 2019 roku na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (obecnie Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej), przeprowadzone zostało „Badanie skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie”. Biorący w nim udział specjaliści z zakresu wsparcia osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy oraz same osoby jej doznające pozytywnie opowiedziały się za krajowym systemem wsparcia. Szczególną rolę w pracy zespołów interdyscyplinarnych i innych jednostek pełni procedura „Niebieskie Karty”, którą stosuje się w przypadku 90% osób doznających przemocy w rodzinie lub które objęte są pomocą jakichkolwiek służb, instytucji lub organizacji.

W celu prawidłowego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie Gzy, z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie. Liczba mieszkańców gminy Gzy na dzień 31.12.2022 roku wyniosła 3697, w tym w wieku produkcyjnym 2 991 mieszkańców. Z obserwacji pracowników socjalnych oraz na podstawie analizy dokumentów (głównie w oparciu o dane zawarte w wywiadach środowiskowych) wynika, że występowanie zjawiska przemocy na przestrzeni ostatnich lat stało się tematem, o którym mówi się coraz częściej. Jednak jest to nadal temat wstydlivy dla rodziny, często zatajany, aż do chwili zaistnienia sytuacji drastycznych, połączonych z bezpośrednią przemocą fizyczną. Stosowanie przemocy wobec domowników często towarzyszy nadużywaniu alkoholu. Alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności i niepowodzenia życiowe. Z rozeznania środowiska wynika, że na terenie gminy Gzy ilość nadużywających alkoholu waha się w granicach 35-40 osób, z czego większość pije w sposób szkodliwy dla zdrowia, około 15 osób może być uzależnionych, część z nich była zgłaszana przez członków rodziny, pracowników socjalnych, kuratora do GKRPAiPN. Przeważająca większość osób pijących to mężczyźni. Kilkanaście osób uzależnionych i współuzależnionych zgłosiło się w 2022 roku do Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego w Gzach.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej nałożyła na gminę obowiązek stworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej i powołania Zespołu Interdyscyplinarnego, który realizuje działania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób doznających przemocy domowej.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zespół decyduje o podjęciu interwencji w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty i powołuje grupę diagnostyczno-pomocową w celu podjęcia działań w indywidualnych przypadkach. Podstawowym celem Zespołu Interdyscyplinarnego i grupy diagnostyczno-

pomocowej jest wsparcie i pomoc osobie doznającej przemocy domowej, przemocy w rodzinie. Rolą grupy jest zmotywowanie osoby stosującej przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych, udziału w programach dla osób uzależnionych od alkoholu.

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w okresie od 2018 r. do 2022 r. otrzymał 24 Niebieskie Karty od poniższych podmiotów:

Podmiot / Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Policja	3	7	4	2	5
GOPS	0	3	0	0	0
Służba Zdrowia	0	0	0	0	0
Oświata	0	0	0	0	0
Inne	0	0	0	0	0

Liczba osób w 2022 roku w gminie Gzy, wobec których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie wynosiła 12.

Liczba osób w 2022 roku w gminie Gzy, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wynosiła 5.

Szczegółowe określenie wielkości zjawiska przemocy na terenie gminy Gzy jest trudne w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

V. Adresaci programu

Adresatami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej są:

1. Ofiary przemocy domowej:

a) dzieci,

b) współmałżonkowie lub partnerzy,

c) osoby w wieku senioralnym,

d) osoby niepełnosprawne pozostające w zależności od sprawcy.

2. Sprawcy przemocy domowej.

3. Świadkowie przemocy domowej.

4. Przedstawiciele instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w razie wystąpienia zjawiska przemocy domowej.

5. Społeczność lokalna.

VI. Analiza SWOT

Analiza SWOT to efektywna metoda, która pozwala zidentyfikować słabe, silne strony oraz szanse i zagrożenia, jakie stoją przed instytucją w obliczu występującego problemu.

Mocne strony

-kampanie społeczne: krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne nagłaśniające problem przemocy,
-zjawisko przemocy rozpowszechniane w mediach lokalnych: strona internetowa, ulotki,
-zaangażowanie oraz dobra współpraca wielu podmiotów tj. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gzach, Gminnej

Słabe strony

-brak mieszkań socjalnych, chronionych dla osób doświadczających przemocy,
-zbyt mała dostępność do specjalistów: psychologa, terapeuty rodzinnego, prawnika,
-zjawisko przemocy silnie zakorzenione w obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy,
-brak zainteresowania programami korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc

Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gzach, placówek oświatowych, Policji, Ośrodka Zdrowia w działaniach na rzecz dzieci i rodzin w zakresie przeciwdziałania przemocy,
-zapewnienie wsparcia asystenta rodziny,
-podjęcie pracy z kuratorem sądowym,
-doświadczenia, wiedza i kwalifikacje pracowników instytucji działających na rzecz rodziny zwłaszcza tej uwikłanej w przemoc,
-organizowanie szkoleń dla kadry, podmiotów stanowiących trzon gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Szanse

-zmiany prawne umożliwiające skuteczne formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową,
-wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemu uzależnienia i współuzależnienia oraz rosnąca liczba osób objętych leczeniem odwykowym,
-zmiana postaw społecznych, obalenie mitów i stereotypów o tematyce przemocy,
-zwiększenie działań informacyjnych dotyczących problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie,
-stale kształcąca się kadra służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
-możliwość aplikowania o dofinansowanie w ramach konkursów i funduszy pomocowych.

w rodzinie,
-brak środka przymusu do udziału sprawców w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych,
-niedostateczne wykorzystanie przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości już istniejących rozwiązań prawnych.

Zagrożenia

-brak konsekwentnych działań w stosunku do sprawców przemocy domowej, poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc,
-zbyt niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów, najczęściej kara w zawieszeniu,
-brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy,
-niechęć do współpracy osób doświadczających przemocy domowej,
-zbyt rozbudowana sprawozdawczość, pochłaniająca zbyt wiele czasu osób pomagających.

VII. Cele programu i ich realizacja

Głównym celem niniejszego Programu jest: ograniczanie zjawiska przemocy domowej, przemocy w rodzinie w Gminie Gzy, zapewnienie ochrony jej ofiarom oraz skuteczne oddziaływanie na jej sprawców.

Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizowanie poniżej wskazanych celów szczegółowych:

Cel 1. Wsparcie rodzin, w których diagnozowana jest przemoc.

Sposoby realizacji celu szczegółowego nr 1:

- a) prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w których diagnozowana jest przemoc,
- b) udzielanie pomocy rzeczowej i finansowej rodzinom dotkniętym przemocą przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gzy,
- c) prowadzenie edukacji wśród ofiar przemocy w rodzinie w zakresie przysługujących im praw,
- d) oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec sprawców przemocy w rodzinie,
- e) podejmowanie działań w celu zapewnienia pomocy, poradnictwa specjalistycznego oraz wsparcia i bezpiecznego schronienia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Cel 2. Podnoszenie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy domowej.

Sposoby realizacji celu szczegółowego nr 2:

- a) edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy,
- b) promowanie skutecznych sposobów powstrzymania przemocy,
- c) prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji, grach komputerowych, internecie,
- d) wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne,
- e) dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy.

Cel 3. Zwiększenie pomocy i ochrony ofiarom przemocy w rodzinie.

Sposoby realizacji celu szczegółowego nr 3:

- a) zapewnienie ofiarom przemocy w rodzinie wsparcia przez psychologa,
- b) udzielenie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą,
- c) rozpowszechnienie telefonu zaufania: Niebieska Linia,
- d) podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieska Karta”,
- e) prowadzenie działań interwencyjnych w związku ze zgłoszeniem przemocy domowej,
- f) praca socjalna prowadzona przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w rodzinach uwikłanych w różnego rodzaju konflikty.

Cel 4. Podniesienie kwalifikacji pracowników instytucji i organizacji w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy domowej.

Sposoby realizacji celu szczegółowego nr 4:

- a) organizowanie szkoleń dla osób zajmujących się pomocą osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.
- b) działania Zespołu Interdyscyplinarnego nakierowane na rozwijanie i umacnianie współpracy różnych instytucji w zakresie rozpoznawania przemocy oraz podejmowanie działań mających na celu jej zatrzymanie.

VIII. Przewidywane efekty

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w na lata 2023-2027 związany jest z realizowaniem ustawowych zapisów, którego celem jest minimalizowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie, przemocy domowej oraz jej skutków. Program ten zakłada konieczność podejmowania aktywnych i kompleksowych działań skoncentrowanych w równej mierze na przeciwdziałaniu przemocy, ochronie ofiar przemocy jak i oddziaływaniach na osoby, które przyjmują postawy agresywne i wykazują zachowania przemocowe. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób

Doznających Przemocy Domowej stanowi kontynuację programu realizowanego w ubiegłych latach. Realizacja Programu w oparciu o zdobyte umiejętności i doświadczenia, może przynieść następujące efekty:

- a) zmiana postaw społeczności lokalnej,
- b) zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowanie w problematykę dotyczącą przeciwdziałania przemocy,
- c) profilaktyka i edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie poznania skutków stosowania przemocy w rodzinie,
- d) promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy,
- e) poszerzanie dostępności i skuteczności pomocy dla osób doświadczających przemocy,
- f) wzrost liczby osób zajmujących się profesjonalnie pomocą ofiarom i sprawcom przemocy.

IX. Finansowanie Programu

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2027 będzie finansowana ze środków budżetu Gminy Gzy, środków własnych podmiotów uczestniczących w realizacji zadań programu oraz środków pozyskiwanych z innych źródeł.

X. Monitoring i ewaluacja Programu

Stały coroczny monitoring i ewaluacja Programu mają na celu sprawdzanie efektywności prowadzonych działań, podejmowanych zadań i sposobów ich realizacji, by w konsekwencji zwiększać efektywność pracy poszczególnych jednostek w zakresie zjawiska przemocy domowej, przemocy w rodzinie. Ważna jest szybkość reagowania na ujawniane przypadki przemocy w rodzinie, odpowiednie reagowanie i podejmowanie wszelkich dostępnych działań, by minimalizować przypadki przemocy domowej, łagodzić jej skutki a także podnosić świadomość społeczną. W tym zakresie Program poddawany będzie ewaluacji corocznie w terminie do dnia 31 stycznia roku następnego poprzez prowadzenie statystyk, ich analizę jakościową i ilościową. Z realizacji zadań programowych sporządzane będą sprawozdania roczne wg następujących wskaźników:

- a) liczba osób objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu przemocy domowej,
- b) liczba osób objętych pracą socjalną,
- c) liczba przeprowadzonych interwencji,
- d) liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta”,
- e) liczba osób skierowanych na leczenie w kierunku uzależnienia,
- f) liczba osób, które wzięły udział w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- g) liczba osób w rodzinach objętych oddziaływaniami zespołu interdyscyplinarnego,
- h) liczba zakończonych procedur „Niebieska Karta”,
- i) liczba wydanych broszur, ulotek, przygotowanych plakatów,
- j) liczba zorganizowanych kampanii, spotkań, pogadanek, warsztatów,
- k) liczba osób skierowanych do psychologa,
- l) liczba przeszkolonych osób zajmujących się pomocą osobom doświadczającym przemocy domowej.

Ewaluację Programu prowadzić będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gzach we współpracy ze wszystkimi podmiotami realizującymi program. Osobą odpowiedzialną za koordynowanie programu jest Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

XI. Podsumowanie

Intencją tego programu jest dążenie do integracji i aktywizacji specjalistów i instytucji w obrębie poszczególnych jego zadań w celu skuteczniejszej i kompleksowej pomocy ofiarom z jednoczesnym pakietem działań, adresowanych do sprawców.

Problemu przemocy w rodzinie nie rozwiąże się w wyniku jednostronnie podjętych działań, np. tylko spotkań z psychologiem lub prawnikiem czy też odseparowaniem sprawcy przemocy.

Zapobieganie i zwalczanie przemocy domowej powinno opierać się na:

- a) interdyscyplinarności działań instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem i zapobieganiem problemowi przemocy,
- b) informowaniu społeczeństwa,
- c) profesjonalizmie osób pomagających,
- d) stałym podnoszeniu kwalifikacji pracowników realizujących działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

W pomocy rodzinom, w których występuje przemoc, jest niezwykle istotne, aby interwencja pociągała za sobą dalsze działania; ważne jest aby odpowiednie służby i instytucje podejmowały dalsze kroki jak najszybciej, zmierzające do trwałego zatrzymania przemocy.

Celem pomocy w kryzysie jest rozpoznawanie najpilniejszych potrzeb rodziny (np. zdrowotnych, bytowych, prawnych, psychologicznych, itp.), pomoc w ich zaspokajaniu, oraz budowanie systemu wsparcia dla tej rodziny, zgodnie z potrzebami, w oparciu o odpowiednie służby i instytucje. Pomoc i wsparcie w przypadku przemocy domowej wymaga skoordynowanej współpracy wielu służb i specjalistów.

Sporządził: Hubert Szajczyk/GOPS

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Gzicach

mgr Hubert Szajczyk

11.10.2023

UZASADNIENIE

do uchwały w sprawie przyjęcia w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Gzy na lata 2023 – 2027.

Konieczność opracowania Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób doznających Przemocy Domowej wynika z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2021, poz. 1249 ze zmianami).

Program ma stanowić podstawę do realizacji trwałych wzorów interwencji, które będą podejmowane w ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Dokument wyznacza cele i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do zniwelowania problemu przemocy domowej w gminie oraz zminimalizować jego skutki.